

VIHDIN VAMMAISNEUVOSTON TOIMINTAKERTOMUS 1.6.2023-1.6.2024

VAMMAISNEUVOSTON KOKOONPANO

Kunnanhallitus asetti kokouksessaan 19.6.2023 § 159 Vihdin vammaisneuvoston kaudelle 1.6.2023-31.5.2025. Jäsenet valittiin vammais- ja potilasjärjestöjen edustajista avoimessa valintakokouksessa (8.6.2023), jossa päätettiin esitys kunnanhallitukselle seuraavan vammaisneuvoston kokoonpanoksi.

Vammaisneuvoston varsinaisina jäseninä 1.6.2023 alkaen ovat toimineet Mika Kaartinen Luoteis-Uudenmaan Kehitysvammaisten tuki ry:stä (vammaisneuvoston pj, LUVN vammaisneuvoston jäsen), Risto Salmi Vihdin invalidit ry:stä (vammaisneuvoston varapuheenjohtaja, LUVN vammaisneuvoston jäsen), Heidi Mäkelä Vihdin reumayhdistys ry:stä, Sini Silvander Hiiden Omaishoitajat ry:stä sekä Markku Kairajärvi Länsi-Uudenmaan hengitysyhdistys ry:stä. Heidän henkilökohtaisina varajäseninä ovat toimineet edellä esitettyssä järjestyksessä Jaana Soininen, Jenni Viherkanto, Anja Hukkanen (LUVN vammaisneuvoston varajäsen), Sirpa Salojärvi (LUVN vammaisneuvoston varajäsen) ja Arto Ågren. Kunnan edustajina ovat toimineet kirjasto – ja kulttuuritoimen johtaja Taneli Kolppanen (varajäsenenä nuorisopäällikkö Sampo Anttila) sekä liikennesuunnittelija Laura Kilpeläinen (ei nimettyä varajäsentä). Sihteerinä on toiminut tiedonhallinnan asiantuntija Merja Myllyniemi (1.6.2023-31.8.2024) ja sivistystoimen suunnittelija Hanna Arvilommi (1.9.2023 alkaen).

KOKOUKSET JA MUUT TILAISUUDET

Vihdin vammaisneuvosto piti 1.6.2023-1.6.2024 välisenä aikana yhteensä kahdeksan kokousta. Sen lisäksi neuvosto järjesti 14.5.2024 paneelikeskustelutilaisuuden vammaispalveluiden nykytilanteesta ja ajankohtaisista asioista Via Diassa. Neuvoston jäseniä osallistui myös kunnan liikennesuunnittelun järjestämään työpajaan sekä valtakunnallisille neuvottelupäiville (verkossa). Vammaisneuvoston puheenjohtaja Mika Kaartinen kirjoitti useita kolumneja paikallislehti Vihdin Uutisiin. Sekä puheenjohtaja, että varapuheenjohtaja Risto Salmi osallistuivat aktiivisesti LUVN:n alueelliseen vammaisneuvostoon ja toivat sieltä terveiset Vihdin vammaisneuvoston kokouksiin. He osallistuivat myös alueellisen vammaispoliittisen ohjelman valmistelutyöhön.

Vammaisneuvoston kokousmateriaalit ovat luettavissa [Vihdin kunnan verkkosivuilla](#).

(Vakiopykälänä on kokouksissa ollut *Terveiset Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaisneuvoston kokouksesta*. Vihdin vammaisneuvoston kokoukset ovat olleet aikataulutettuina pidettäväksi noin viikon jälkeen alueellisen vammaisneuvoston kokouksesta).

Syyskausi 2023

Vammaisneuvoston järjestäytymiskokous pidettiin Vihdin kunnanvirastolla 27.6.2023, jossa puheenjohtajaksi valittiin Mika Kaartinen ja varapuheenjohtajaksi Risto Salmi sekä päätettiin kokouskäytännöistä toimikaudelle. Lisäksi neuvosto antoi kaksi kaavalausuntoa keskeisiin Nummelan alueisiin liittyen:

Lentokentän asemakaavamuutos: Alue on tärkeä ulkoilu- ja liikunta-alue vammaisille asutusta lähellä olevan sijaintinsa vuoksi. Aluetta pidetään hyvänä siitä syystä, että siellä pääsee liikkumaan myös pyörätuolilla. Nummelassa on vähän levähdyspaikkoja, niitä toivotaan lisää myös tälle alueelle. Kaavaehdotusta pidetään hyvänä ja todetaan sen muuttuneen parempaan aikaisemmasta vaiheesta. Toisen tieyhteyden poisjättämiseen ollaan tyytyväisiä. Melun ei haluta lisääntyvän, osa henkilöistä on ääniyliherkkiä. Meteli haittaa muun muassa ulkoilualueen käyttöä. Ehdotetaan, että meteliin kiinnitetään huomiota ja ohjearvot eivät saa ylittyä. Apuvälineet ja erityislaitteet tarvitsevat tilaa esteettömiksi tarkoitetuilla alueilla. Myös kuljetuksessa käytetyt autot ovat isoja ja tarvitsevat taakseen tilaa. Todetaan, että alueen saavutettavuus ja esteettömyys voi toimia vetovoimatekijänä Vihdin kunnalle.

Vihti-Nummelan asemanseudun kaavarunko: Lähtökohtaisesti joukkoliikenne Vihdissä on haasteellista, koska joukkoliikenne on linja-autojen ja taksien varassa. Juna liikennevälineenä on saavutettavampi liikuntarajoitteisille ja oletettavasti alueelle on mahdollista tästä syystä rakentua myös palveluasumista. Tätä pidetään toivottavana. Liikkumisen suunnittelussa on huomioitava liikenteen osalta autojen riittävän isot kääntöpaikat ja esteettömyys mm. reunakiveysten osalta. Alueella toivotaan pystyvän liikkumaan apuvälineillä myös ilman avustajia. Hyvänä pidetään sitä, että suunnitelmassa on valmiiksi pyörätiet ja jalankulun väylät. Näitä väyliä toivotaan aidosti esteettömiksi, esimerkiksi ali- ja ylikulut tulee huomioida siten, että ne eivät ole liian jyrkkiä liikkumiseen apuvälineillä. Kulkuväylien leveys toivotaan otettavan huomioon. Liikkumisvälineiden, kuten kolmipyöräisten, leveys saattaa olla jopa 120 cm. Kaavarungossa nähdään paljon potentiaalia, mutta alueelle liikkuminen muualta mietityttä. Esimerkiksi matalalattiabussit liittymäliikenteessä mahdollistaisivat junaliikenteen saavutettavuuden muiltakin Vihdin alueilta. Mikäli kattavaa ja esteettömän liikkumisen mahdollistavaa liittymäliikennettä ei ole, täytyy huomioida parkkialueiden riittävyys ja huomioida invaparkkipaikkojen lukumäärä. Laiturialueelle siirtymisessä olisi hyvä miettiä valmiiksi vaihtoehto hisseille. Kaavarunkoa pidetään hyvänä ja junayhteyttä positiivisena asiana, jotka toteutuessaan lisää väestöpohjaa ja työpaikkoja.

23.8.2023 kokouksessaan vammaisneuvosto laati toimintasuunnitelman (§11).

Toimintasuunnitelmana vammaisneuvosto päätti hyväksyä seuraavat tavoitteet toimikaudelle 1.6.2023-31.5.2025:

1. seuraa Vihdin kaikkia toimialoja ja vammaisten asemaa;
2. kuulee asiantuntijoita;
3. tekee kannanottoja suunnittelijoille, päätöksentekijöille ja toteuttajille;

4. tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa;
5. keskustelutilaisuuden järjestäminen Vihdin kunnan poliittisten päättäjien kanssa;
6. Internetin käytön esteettömyyden arviointi (kohteena esimerkiksi Vihdin kunnan sivut; sekä
7. seuraa hyvinvointialueen valmistelua ja pyrkii vaikuttamaan valmisteluun.

23.8.2023 kokouksessa oli Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaispalveluiden palvelualuejohtaja Timo Hokkanen esittelemässä hyvinvointialueen vammaispalveluiden ajankohtaisia asioita.

Osallistuminen 14.9.2023 työpajaan: Kunnan liikennesuunnittelija Laura Kilpeläinen, joka toimii myös kunnan edustajana vammaisneuvostossa, järjesti Vihdin kunnan päättäjille ja muille sidosryhmille Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta saadulla hankeavustuksella liikkumisen ohjauksen työpajan Vihdin kunnanvirastolla 14.9.2023. Työpajan tavoitteena oli keskustella ja ideoida toimenpiteitä Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmaan. Työpajaan osallistui vammaisneuvostosta jäsen Heidi Mäkelä ja vammaisneuvoston sihteeri Hanna Arvilommi. Työpajassa tuotiin vammaisneuvoston toimesta esille esteettömyys- ja saavutettavuusnäkökulmaa; toivottiin lisäävän istumapenkkejä kävelyreittien varsille, reittikarttoja erityisryhmille soveltuvista reiteistä sekä jalkakäytävien parempaa kunnossapitoa. Erityistoiveita kohteista merkittiin työpajassa erillisiin karttapohjiin. Lisäksi työpajassa ideoitiin erilaisia toimenpide-ehdotuksia yleisen viihtyisyyden ja liikkumisen edistämisen lisäämiseksi.

20.09.2023 kokouksessaan (§ 17) Vihdin vammaisneuvosto kommentoi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palautteenantokanavia sen pohjalta, mitä aiheesta oli keskusteltu edellisessä kokouksessa (23.8.2023 §12) vammaispalveluiden palvelualuejohtaja Timo Hokkanen kanssa. Puheenjohtaja Mika Kaartinen laati palautekanavien käyttöohjeesta kolumnin Vihdin Uutisiin.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaisneuvoston 13.9.2023 kokoukseen osallistuneiden jäsenten; Mika Kaartisen ja Risto Salmen kokousterveisten pohjalta käytiin keskustelua vammaispalveluiden saavutettavuuden haasteista, mm. kuljetuspalveluiden osalta, hyvinvointialueen toiminnan käynnistyttyä. LUVN:n vammaisneuvostossa oli suunniteltu laadittavaksi hyvinvointialueelle vammaispoliittinen ohjelma, jonka tarkoituksena on toimia alueen kunnissa vammaispoliittisena suunnannäyttäjänä ja sitouttaa eri osapuolia vammaisten henkilöiden aseman parantamiseen. Poliittisen ohjelman avulla on myös mahdollista ennakoida päätöksenteossa olevien toimenpiteiden vaikutuksia vammaisten henkilöiden elämään. Vihdin vammaisneuvosto päätti osallistua ohjelman työstämiseen ja kartoittaa sen hyödyntämistä osana kunnan toimintaa.

22.11.2023 kokous pidettiin Vihdin pääkirjastolla Nummelassa. Kokouksessa kävimme

keskustelua mm. vammaisten ihmisten oikeuksista, hyvinvointialueen kuljetuspalveluista ja mm. kunnan kiinteistöjen esteettömyydestä. Vammaisneuvosto totesi, että niin kunnan kuin muidenkin toimijoiden olisi järkevää hyödyntää Vammaisneuvoston kokemusperäistä asiantuntemusta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ennen rakennus- tai peruskorjaustöiden aloitusta, sillä jälkikäteen tehtävät korjaukset tulevat pääsääntöisesti aina kalliimmiksi. Vammaisneuvosto päätti myös tuoda tätä näkökulmaa enemmän esille eri kanavia hyödyntäen.

Kevätkausi 2024

17.1.2024 kokouksessa vammaisneuvosto suunnitteli mm. paneelikeskustelutilaisuuden järjestämistä toukokuulle vammaispalvelujen nykytilasta, keskusteli järjestöavustusten huolestuttavasta tilanteesta sekä antoi kaavalausunnon Nummelaan rajoittuvasta Kuikun alueesta.

Vammaisneuvoston näkemyksenä kaavasta on, että heti suunnittelun alkuvaiheesta lähtien tulisi huomioida kaava-alueella saavutettavuusnäkökulma. Esimerkiksi alueelle mahdollisesti rakennettavan virkistysalueen tulisi olla esteetön ja kaikille ryhmille saavutettavissa. Lisäksi pysähtymispaikat olisi hyvä ottaa heti suunnittelun alkuvaiheessa huomioon ja riittävän leveät väylät pyörätuoleilla kulkemisen mahdollistamiseksi. Alueelta tulee asiointimatkaa palveluihin, joten se tulee todennäköisesti lisäämään autoliikennettä Nummelan alueella ja näin ollen huomioitavaksi tieliikenneturvallisuutta suunniteltaessa.

[Valtakunnalliset vammaispalvelujen neuvottelupäivät järjestettiin verkossa 7.-8.2.2024.](#)

Vihdin vammaisneuvostosta neuvottelupäiviin osallistuivat Heidi Mäkelä ja Sini Silvander, jotka toivat terveiset 28.2. kokoukseemme.

28.2.2024 kokouksessaan Vammaisneuvosto suunnitteli 14.5.2024 järjestettyä *Vammaispalveluiden nykytila ja ajankohtaiset asiat Vihdin alueella* -keskustelutilaisuutta.

Lisäksi liikennesuunnittelija Laura Kilpeläinen esitteli *Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman*. Vammaisneuvoston mukaan ohjelma on tärkeä ja erityisen hyvänä asiana pidettiin sitä, että ohjelmassa on huomioitu sekä Nummelan että Vihdin kirkonkylän alueet.

17.4.2024 kokoukseen oli kutsuttu vieraaksi Vihdin kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntija, Meri-Tuuli Risti, joka esitteli luonnosvaiheessa olevan kunnan hyvinvointiraportin vuodelta 2023, sekä Lapsi ystävällinen kunta -työssä käytettävän ennakkovaikutusten arvioinnin mallin.

14.5.2024 Vihdin vammaisneuvoston paneelikeskustelutilaisuus Nummelan Via Diassa aiheena *Vammaispalveluiden nykytila ja ajankohtaiset asiat Vihdin alueella*.

Paneelikeskustelun vetäjänä toimi pj. Mika Kaartinen ja panelisteina olivat Arja Uusitalo (LUVN:n hallituksen jäsenen ominaisuudessa), Eerikki Viljanen (kansanedustaja ja Vihdin kunnanvaltuuston pj) Lena Astala (LUVN:n vammaispalvelun palvelulinjajohtaja) ja Mari Haapanen (Vihdin kunnan sivistys- ja hyvinvointijohtaja). Lisäksi asiantuntijana oli mukana Tuula Määttä LUVN:n vammaispalveluista. Tilaisuuteen osallistui yhteensä

n. 60 henkeä. Keskustelu oli vilkasta. Osallistujat kokivat palautteen perusteella tilaisuuden hyvin tarpeelliseksi.

22.5.2024 kävimme purkukeskustelun 14.5. järjestetystä tilaisuudesta ja kuluneesta kaudesta. Lisäksi hyväksyimme toimintakertomuksen ja päivitimme Vihdin vammaisneuvoston toimintasääntöä vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia (mm. Vihdin kunnan uudistettua, 1.5.2024 voimaan tullutta toimintasääntöä) hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle.